

การพัฒนา สครับขัดผิว และโลชั่นทาผิวด้วยขมิ้นชันถ้าทองกลาง อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

Development of skin scrubs and skin lotion with turmeric, Tham Thong Lang, Thap Put

District, Phang Nga Province

ชุตาภรณ์ ทองจุน

Chudabhorn Thongjun

Received : 10 April 2024 , Revised : 25 April 2024 , Accepted : 27 April 2024

บทคัดย่อ

การพัฒนาสครับขัดผิวและโลชั่นทาผิวด้วยขมิ้นชัน ถ้าทองกลาง ตำบลทับปุด จังหวัดพังงา เป็นวิจัยปฏิบัติการชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการแปรรูปขมิ้นชันบ้านถ้าทองกลางและเพื่อพัฒนาการผลิตสครับขัดผิว และโลชั่นทาผิวจากขมิ้นชัน ของนักเรียนที่อบรม 30 คน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์และประชุมกลุ่ม (Focus group) นำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและเชิงทฤษฎี

ผลการวิจัยพบว่าสภาพการแปรรูปขมิ้นชันบ้านถ้าทองกลาง มีการนำเอาขมิ้นสด แปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นขมิ้นชันผง เครื่องแกง เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งตลาดวางขาย และตลาดออนไลน์ และพบว่า กลุ่มแปรรูปขมิ้นชัน มีความพร้อมในการพัฒนาผลิตสครับขัดผิว และโลชั่นทาผิวจากขมิ้นชัน และพร้อมรับการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิต และบรรจุภัณฑ์โดยชุมชน วิทยาลัยชุมชนพังงา จึงจัดอบรมแปรรูปผลิตภัณฑ์จากขมิ้นชัน ให้กับกลุ่มคนในชุมชน นักเรียน หลังอบรมสามารถผลิตสครับผสมขมิ้นชันขัดผิว และโลชั่นขมิ้นชันทาผิวตามต้องการ เป็นผลผลิตที่มีการนำไปขาย และนำไปขายอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ขมิ้นชัน, บ้านถ้าทองกลาง, สครับขัดผิว, โลชั่นทาผิว

Abstract

The development of skin scrub and body lotion with turmeric, Tham Thong Lang, Thap Put Subdistrict, Phang Nga Province, is a community action research project. The objective is to study the turmeric processing conditions at Ban Tham Thonglang and to develop the production of skin scrubs. and skin lotion from turmeric Qualitative data were collected through participant observation. Interviews and group meetings (Focus group) brought the data for content and theoretical analysis. The results of the research found that the turmeric processing conditions at Ban Tham Thonglang Fresh turmeric is introduced. Process products It's turmeric powder, curry paste, and a community product. It is in demand in both the retail market and the online market, and it was found that the turmeric processing group Ready to develop and produce skin scrubs. and skin lotion from turmeric and are ready to receive training to develop production potential Phang Nga Community College Therefore, we organized training on processing products from turmeric. For groups of people in the community, students after the training can produce scrubs mixed with turmeric to exfoliate the skin. and turmeric lotion applied to the skin as desired. It is a product that is sold. and continue to sell.

Keyword : Turmeric, Ban Tham Thong Lang, Skin scrub, Skin lotion

บทนำ

ขมิ้นชัน ตำบลถ้ำทองหลาง อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา เป็นขมิ้นที่มีคุณภาพ ปลุกในพื้นที่ราบเชิงเขา ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ธาตุสูง พื้นดินที่มีสีแดงเข้ม สีของขมิ้นจึงเป็นสีเหลืองเข้ม ที่มีสารเคอร์คิวมินสูงมากกว่าที่ปลุกในพื้นที่อื่นๆ ถึง 5 เท่า และปลอดภัยสารเคมี จึงเป็นวัตถุดิบที่มีคุณภาพ ที่จะนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขมิ้นเป็นสมุนไพรไทยที่มีสรรพคุณ ช่วยในระบบการย่อยอาหาร รักษาแผลในกระเพาะ กรดไหลย้อน ท้องอืด ท้องเฟ้อ ขับลม ลดอาการจุกเสียด แน่นท้อง ผลสำรวจก็พบว่าสีของขมิ้นที่นี้สีเหลืองเข้มที่มีสารเคอร์คิวมินสูงกว่าพื้นที่อื่น ทำให้ขมิ้นสดที่นี้ขายดี เป็นสินค้าสำคัญของชุมชน และยังเป็น เป็นสินค้าโอท็อประดับ 5 ดาว มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ จังหวัดตรัง และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้สำรวจพบว่า ขมิ้นที่ปลุกในพื้นที่ตำบลถ้ำทองหลาง มีสีเหลืองเข้มของสารเคอร์คิวมิน มากกว่าขมิ้นที่ปลุกในแหล่งอื่น ถึง 5 เท่าตัว ซึ่งสาร “เคอร์คิวมิน” มีสรรพคุณ ด้านสาธารณสุขมากมาย ช่วยต่อต้านไวรัสบางชนิด เช่น ไวรัสเอดส์ มะเร็ง โรคเรื้อน ป้องกันการแข็งตัวของเม็ดเลือด ใช้รักษาแผลพุพอง ผื่นคัน ท้องอืด ท้องเฟ้อ ขับลม ฯลฯ (AMARC.2024)

บ้านถ้ำทองหลาง เป็นหมู่บ้านที่มีทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่ส่วนใหญ่ทั้งตำบลอยู่บริเวณเทือกเขานางหงส์ ที่ราบเชิงเขา มีสภาพภูมิอากาศ และภูมิประเทศที่เหมาะสมในการทำเกษตร ปลุกพืช โดยเฉพาะการปลุกขมิ้น ซึ่งพื้นที่ตำบลถ้ำทองหลางเป็นพื้นที่ที่ปลุกขมิ้นจนเป็นที่ยอมรับว่ามีคุณสมบัติที่ดีที่สุดในประเทศไทย เพราะดินในพื้นที่ตำบลถ้ำทองหลางมีแร่ธาตุที่สำคัญ และหินปูน ชาวบ้านในตำบลถ้ำทองหลาง เริ่มต้นปลุกขมิ้นเป็นพืชเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2514 โดย คุณหีบ เพิ่มทรัพย์ เป็นคนแรกที่นำขมิ้นมาทดลองปลุกในหมู่บ้าน ปรากฏว่าต้นขมิ้นเจริญเติบโตดี ให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ เพราะปลุกในเนื้อดินสีแดง ทำให้หัวขมิ้นมีสีเหลืองเข้ม มีสีสวยมากกว่าปกติ จึงเป็นที่นิยมของตลาดในวงกว้าง และมีขยายพื้นที่ปลุกขมิ้นไปยังหมู่บ้านอื่นๆ ที่มีสภาพดินสีแดงเช่นเดียวกัน ขมิ้นมีความความปลอดภัยไร้สารเคมี เนื่องจากขั้นตอนการปลุกเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ถ่ายทอดกันจากรุ่นสู่รุ่นจุดเด่นขมิ้นของกลุ่ม มาจากดินที่มีคุณภาพดี ผสมกับภูมิปัญญาการปลุกที่ถ่ายทอดกันมา อีกทั้งเป็นขมิ้นที่ปลอดภัยสารพิษ ดินที่ปลุกในท้องถิ่น สามารถตรวจสอบได้ว่า ไม่มีสารเคมีเจือปน ได้รับการรับรองคุณภาพจากองค์การอาหารและยา (อย.) โดยในปัจจุบันได้รับการยกย่องว่าเป็นขมิ้นที่ดีที่สุดของพังงา และระดับหัวแถวของประเทศ และแร่ธาตุของดินที่สำคัญคือ ไนโตรเจน (N) ฟอสฟอรัส (P) โพแทสเซียม (K)

สครับ (scrub) หมายถึง การขัด หรือ การถู เพื่อทำความสะอาดผิว การสครับผิวจะช่วยให้การขจัดสิ่งสกปรก ที่อุดตันตามรูขุมขน รวมทั้งเซลล์ผิวเก่าที่เสื่อมสภาพ ที่เกาะอยู่บนบริเวณผิวหนังชั้นนอก ให้สามารถหลุดออกได้เร็วขึ้น (เทคโนโลยีชาวบ้านออนไลน์. 2563) จึงทำให้ผิวดูกระจ่างใสขึ้น และกลับมาเนียน

นุ่่มอีกครั้ง โลชั่น (Lotion) โลชั่นเป็นครีมบำรุงผิวชนิดหนึ่ง โดยโลชั่นนั้นจะเหมาะกับผิวที่มีขนดกหรือผิวแห้งที่เป็นผื่นอักเสบ เนื่องจากโลชั่นจะมีเนื้อที่บางเบาเคลือบได้ง่าย ในขณะที่เดียวกันก็มีความเข้มข้นค่อนข้างน้อย เลือกใช้โลชั่นอย่างไรให้เหมาะสมกับสภาพผิวของแต่ละบุคคล โลชั่นทาผิวจึงเป็นสกินแคร์ที่จำเป็นต่อการบำรุงผิวหน้าและผิวกาย เนื่องจากทุกสภาพผิวล้วนต้องการการบำรุงและเติมเต็มความชุ่มชื้น เพื่อให้ปราการผิวมีความแข็งแรง และปกป้องชั้นผิวหนังแท้จากมลภาวะได้ดี ซึ่งปราการผิวของเรานั้นจะเสื่อมสภาพลงตามอายุที่เพิ่มขึ้น รวมถึงปัจจัยภายนอกอย่างแสงแดด อากาศ มลภาวะ ฝุ่นละอองที่เราต้องเผชิญในชีวิตประจำวันนั้น เป็นสาเหตุที่ทำให้ผิวหนังถูกทำลาย ส่งผลให้เกิดปัญหาผิวตามมาหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น ผิวแห้ง ผิวลอก เป็นขุย ผิวแดง ผิวหมองคล้ำ ริวรอย ตลอดจนอาการระคายผิว ซึ่งการสครับขัดผิว และการทาโลชั่นทาผิวเป็นประจำจะช่วยบำรุงผิวให้ชุ่มชื้น เนียนนุ่ม ปรับสีผิวให้สม่ำเสมอ และปกป้องผิวที่ระคายให้สบายขึ้นได้ด้วย

ด้วยเหตุข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการสครับขัดผิว และโลชั่นทาผิวจากจากขมิ้นชันตำบลลำทองหลวง กับครู และเด็กนักเรียน โรงเรียนบ้านลำทองหลวง สังกัดเขตพื้นที่การประถมศึกษาจังหวัดพังงา ซึ่งเป็นโรงเรียนในพื้นที่ตำบลลำทองหลวง และเป็นโรงเรียนประจำตำบล ที่จะสามารถนำความรู้การวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ต่อการผลิตผลิตภัณฑ์จากขมิ้น เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เด็กนักเรียน ครอบครัว และชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการแปรรูปขมิ้นชันบ้านลำทองหลวง
2. เพื่อพัฒนาการผลิตสครับขัดผิว และโลชั่นทาผิวจากขมิ้นชัน

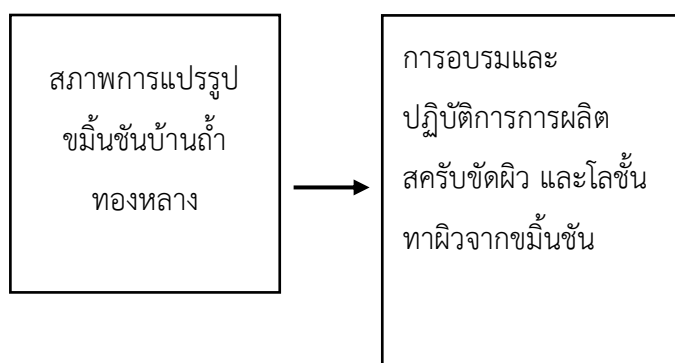
ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การเก็บข้อมูลด้วยการสังเกต ติดตามเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์พูดคุย การประชุมระดมความเห็น (Focus group discussion) นำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและเชิงทฤษฎี

ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาพื้นที่แบบเจาะจง (Purposive Selective) บ้านลำทองหลวง ซึ่งมีลักษณะพิเศษ เพราะเป็นหมู่บ้านที่มีทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่ส่วนใหญ่ทั้งตำบลอยู่บริเวณเทือกเขานางหงส์ ที่ราบเชิงเขา มีสภาพภูมิอากาศ และภูมิประเทศที่เหมาะสมสำหรับการทำการเกษตร ปลูกพืช โดยเฉพาะการปลูกขมิ้น ที่ยอมรับว่ามีคุณสมบัติที่ดีที่สุดแห่งหนึ่ง เพราะดินในพื้นที่ตำบลลำทองหลวงขมิ้นมีสี

เหลืองเข้ม มีสีสวยมากกว่าปกติ จึงเป็นที่นิยมของตลาดในวงกว้าง จากชุมชนพื้นที่ โดยมีประชาชน และนักเรียนโรงเรียนบ้านลำทองกลางเข้าอบรม จำนวน 30 คน

ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาสภาพการแปรรูปขมิ้น ปรากฏการณ์การเข้าร่วมอบรม และการผลิตหลังการอบรม เป็นวิจัยเชิงคุณภาพจากปรากฏการณ์ โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ ในการศึกษาโครงสร้างและบทบาท การเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ต่อกันในแต่ละส่วนและบทบาทแต่ละคนที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ในการผลิตแปรรูปขมิ้นในชุมชน ดังแสดงในภาพกรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพกรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เน้นเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นหลัก โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้เก็บข้อมูลหลัก เน้นหลักการสังเกตเชิงลิกรอบทิศทาง และเทคนิคการสนทนาในสถานที่จริง เพื่อให้บรรยากาศการสนทนาเป็นธรรมชาติ ผู้ถูกสัมภาษณ์จะมีอิสระพูดคุยนทนาเกี่ยวกับประเด็นศึกษาและความเห็นต่าง ๆ

เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล

การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เป็นการสังเกตตามหลักและแนวคิดเชิงทฤษฎี และสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลและกลุ่มคนที่เข้าร่วมอบรมและที่สนใจติดตามการอบรม การผลิตแปรรูปขมิ้น สังเกตบรรยากาศการอบรม การผลิต การขาย สนทนาพูดคุยกับผู้ผลิต ผู้ขายและผู้ซื้อ ในสถานที่จริง และแบบสรุปจากการประชุมสัมมนาวิเคราะห์ การเก็บข้อมูลในพื้นที่

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Triangulation) ด้วยการตรวจสอบข้อมูลจากการเก็บข้อมูลต่างเวลาทั้งการสังเกต การสัมภาษณ์ 3 ครั้ง และสืบค้นข้อมูลจากแหล่งวิชาการอื่น ๆ มาเทียบเคียงกัน ใช้แบบการสังเกตปรากฏการณ์ การสัมภาษณ์รายบุคคลและสัมภาษณ์กลุ่ม การจัดกลุ่มสนทนา (Focus group Discussion) เพื่อตรวจสอบข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง ให้ได้ข้อมูลครบถ้วนเป็นจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใช้วิธีการที่หลากหลายวิธีในขณะที่อยู่ในพื้นที่ภาคสนาม เน้นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละช่วงแต่ละขั้นตอน ที่มีผลต่อเนื่องเชื่อมโยงสัมพันธ์ต่อกัน และผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงทฤษฎีมาเป็นแนวทางหลัก เน้นทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่กระบวนการวิเคราะห์เป็นการวิเคราะห์แบบมีส่วนร่วมในรูปแบบ Focus group Discussion ระหว่างนักวิจัย และผู้ให้ข้อมูลหลัก

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการแปรรูปหมื่นชันบ้านถ้ำทองกลาง ซึ่งที่ผ่านมาจะการขายหมื่นชันสด แปรรูปผลิตภัณฑ์ เป็นหมื่นชันผง เครื่องแกง และเป็นส่วนผสมของสบู่หมื่นชันผสมน้ำผึ้ง วิทยาลัยชุมชนพังงา ในสังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้รับงบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สปอว.) ด้านงบประมาณ ผ่านเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน โดยมีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เป็นแม่ข่าย ด้วยโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง ประจำปีการศึกษา 2566 เห็นว่าควรมีการพัฒนาต่อยอดการผลิตภัณฑ์การแปรรูปหมื่นชัน ในตำบลถ้ำทองกลางเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าที่สูงขึ้น หลากหลายขึ้น สามารถสร้างรายได้ให้นักเรียน ครอบครัว และชุมชนได้ในโอกาสต่อไป ซึ่งได้จัดอบรมกิจกรรมการแปรรูปหมื่นชัน เป็นสคริปผสมหมื่นชันขัดผิว และโลชั่นหมื่นชันทาผิว เพื่อบำรุงผิว

การอบรมพัฒนาการผลิต สคริปขัดผิว และโลชั่นทาผิวจากหมื่นชัน ก่อนการอบรมนักเรียนให้ความสนใจในผลิตภัณฑ์สคริปผสมหมื่นชันขัดผิว และโลชั่นหมื่นชันทาผิว เพื่อบำรุงผิวมากพอสมควร เพราะเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นที่ชื่นชอบของนักเรียนผู้หญิง เพราะตรงกับความต้องการ และผลิตภัณฑ์เหล่านี้ในท้องตลาดมักจะมีราคาค่อนข้างสูงเกินกำลังของเด็กนักเรียนที่จะสามารถซื้อหามาใช้ได้ วิทยาลัยชุมชนพังงาจึงเล็งเห็นถึงการจัดอบรมแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหมื่นชัน ขณะที่มีการฝึกอบรมนักเรียนก็มีความเข้าใจความรู้ถึงคุณสมบัติและประโยชน์ของหมื่นชันเป็นอย่างดีอยู่แล้ว เพราะเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน และนักเรียนก็คุ้นชินกับหมื่นชันพอสมควร หลังอบรมนักเรียนก็มีความพึงพอใจในสคริปผสมหมื่นชันขัดผิว และโลชั่นหมื่นชันทาผิวมาก เพราะเป็นผลิตภัณฑ์ที่เด็กนักเรียนทำขึ้นด้วยตนเองมีความภาคภูมิใจ ได้เรียนรู้กระบวนการวิธีการปฏิบัติในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหมื่นชัน ที่เป็นพืชเศรษฐกิจภายในชุมชนได้ให้ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ มีมูลค่าที่มากขึ้น และมีความคิดที่จะนำไปต่อยอดในการสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว ชุมชนได้ต่อไป โครงการพัฒนาคุณภาพพัฒนาท้องถิ่นอบรมการทำสคริปขัดผิวหมื่นชัน และโลชั่นทาผิวผสมหมื่นชัน ณ โรงเรียนบ้านถ้ำทองกลาง ต.ถ้ำทองกลาง อ.ทับปุด จ.พังงา

วันแรกของการอบรม เน้นการบรรยายแนะนำ และเตรียมการปฏิบัติการ จากการใช้มัน สรรพคุณของขมิ้นชัน พร้อมแนะนำส่วนประกอบของวัตถุดิบ ในการทำสครับขัดผิวจากขมิ้นชัน และโลชั่นทาผิวผสมขมิ้นชัน

วันที่สองของการอบรม เน้นการปฏิบัติการ การทำโลชั่นทาผิวผสมขมิ้นชัน เริ่มด้วยการสาธิตการทำโลชั่นทาผิวจากขมิ้นชัน พร้อมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริงในการผสมส่วนประกอบของโลชั่นทาผิวจากขมิ้นชัน เทคนิควิธีการที่เหมาะสม และถูกต้อง ข้อควรระวัง และขั้นตอนวิธีการบรรจุโลชั่นทาผิวจากขมิ้นชันลงบรรจุภัณฑ์ จนผู้เข้าอบรมมีความรู้ มีความเข้าใจ และสามารถผลิตตามกระบวนการผลิตได้ ดังแสดงในภาพ แสดงกระบวนการอบรมและผลผลิตจากการพัฒนา



ภาพแสดงกระบวนการอบรมและ ผลผลิตจากการพัฒนา

การอบรมพัฒนา ทำให้เกิดแรงจูงใจในการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชน เกิดการเคลื่อนไหวในการจัดกลุ่มการผลิตส่งตลาด และเปิดตลาดผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปจากชุมชน เกิดการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนท้องถิ่น

การจัดการความรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากขมิ้นชัน ถ้าทองหลาง รวบรวมข้อมูลจัดการความรู้เรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากขมิ้นชันถ้าทองหลาง จำนวน 2 ผลิตภัณฑ์

1. ผลิตภัณฑ์

1.1 สครับขัดผิวจากขมิ้นชัน

1.2 โลชั่นทาผิวจากขมิ้นชัน

2. กระบวนการจัดการความรู้

2.1 การสร้างองค์ความรู้ (Knowledge creation) พบว่าผู้เข้ารับการอบรมและเด็กนักเรียนมีองค์ความรู้เรื่องขมิ้น สร้างองค์ความรู้จากการดู จดจำ จดบันทึก และฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 100 (30 คน)

2.2 การจัดเก็บความรู้ (Knowledge storage) พบว่า ผู้เข้าอบรมและนักเรียนที่มีองค์ความรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากขมิ้น บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ร้อยละ 50 (15 คน) และไม่บันทึกไว้แต่อาศัยความชำนาญ ร้อยละ 16.67 (5 คน)

2.3 การแบ่งปันความรู้ (Knowledge sharing) พบว่า ผู้เข้าอบรมและนักเรียนมีองค์ความรู้การแปรรูปขมิ้นถ้าทอกลาง สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครอบครัว ต้องการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชนผู้สนใจร้อยละ 6.67 (2 คน)

2.4 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Knowledge application) พบว่าผู้เข้ารับการอบรม และนักเรียนมีองค์ความรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากขมิ้นที่สามารถนำไปต่อยอดเป็นสูตรต่างๆ ของท้องถิ่น เพื่อให้เหมาะกับสภาพผิวของแต่ละบุคคล ร้อยละ 3.33 (1 คน)

สรุปการวิจัยโดยรวมพบว่าชุมชนบ้านถ้ำทอกลาง เป็นชุมชนที่มีทรัพยากร ทั้งสภาพดิน แร่ธาตุในดิน สภาพอากาศ ความชื้น เหมาะสำหรับการปลูกขมิ้นคุณภาพ และมีผลผลิตจำนวนมากพอในการจัดการแปรรูปเชิงเศรษฐกิจ การแปรรูปขมิ้นเบื้องต้น เพื่อใช้ในการปรุงอาหาร เครื่องดื่ม และยา ได้มีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องแล้ว ผู้วิจัยและพัฒนาได้ร่วมอบรมเพิ่มเติมต่อยอดการแปรรูปขมิ้น เพื่อพัฒนาการผลิตสครับขัดผิว และโลชั่นทาผิวจากขมิ้นชัน เป็นที่น่าสนใจ เมื่อการอบรมเสร็จสิ้น มีการเคลื่อนไหวผลผลิตสครับขัดผิว และโลชั่นทาผิวจากขมิ้นชัน อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

การแปรรูป ต่อยอดพัฒนาขมิ้น ด้วยการผลิตสครับขัดผิว และโลชั่นทาผิวจากขมิ้นชัน เป็นที่น่าสนใจ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ที่ต้องการผลิตสินค้าใหม่ ๆ ออกจากชุมชน ที่มีต้นทุนจากทรัพยากรท้องถิ่น ต้นทุนภูมิปัญญา มาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่ทันสมัย “ขมิ้นมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ ได้หลายชนิด ประกอบด้วย ยาสมุนไพร อาหารเสริมสุขภาพ เครื่องสำอาง เช่น ครีมบำรุงผิว สบู่ และสีย้อมผ้าสุขภาพอื่น ๆ ได้มากมาย ซึ่งโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยี โครงการพัฒนามลิตภัณฑ์แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรในท้องถิ่น ปี 2558 โดยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้นได้

มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปขมิ้นแห้งและขมิ้นผง ซึ่งเป็นการแปรรูปเพื่อยืดอายุการเก็บรักษาขมิ้นชันจากขมิ้นชันสดที่เก็บรักษาได้ในระยะเวลาสั้น เมื่อนำมาทำแห้งและทำเป็นผงจะทำให้เก็บรักษาขมิ้นชันได้นาน และยังเป็นการเพิ่มทางเลือกในการใช้ประโยชน์ของขมิ้นชัน เช่น ยาทาภายนอก ซึ่งรักษาโรคผิวหนัง ผื่นคัน กลาก เกาต์ รักษาแผลพุพอง สำหรับการใช้ภายใน จะช่วยรักษาอาการท้องอืดท้องเฟ้อ จุกเสียดแน่น อาหารไม่ย่อย ทดแทนการใช้น้ำมันปัจจุบัน (<https://ppi.psu.ac.th/project/689>)

การพัฒนาต่อยอดขมิ้นให้เกิดประโยชน์ทั้งการยืดอายุของขมิ้นแล้ว ยังสามารถสร้างสรรค์พัฒนารูปแบบการแปรรูปเป็นสิ่งของที่มีคุณประโยชน์ และเพิ่มมูลค่าเพิ่มราคาให้เกษตรกรที่ปลูกขมิ้น มีทางเลือกในการสร้างอาชีพ เปิดพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวชุมชนมาชมผลผลิตที่แปรรูปทั้งอาหารการท่องเที่ยว ของฝากจากชุมชนการท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. สูตรการทำสครับและโลชั่นจากขมิ้นชัน ควรจัดเก็บเป็นลายลักษณ์อักษร และรูปเล่มที่สวยงาม
2. จัดทำคลิปวิดีโอ ถึงวิธีปฏิบัติการทำสูตรการทำสครับและโลชั่นจากขมิ้นชัน
3. พัฒนาสูตรที่มีความหลากหลายให้เหมาะกับสภาพผิวของแต่ละบุคคล และมีการจดแจ้งทรัพย์สินทางปัญญาต่อไป
4. ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์จนดำเนินไปถึง กระบวนการที่มีการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ต่อไป เช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

1. การเปิดโอกาสให้เด็กนักเรียนในพื้นที่โรงเรียนใกล้เคียงสามารถมาเข้าร่วมกิจกรรมได้ด้วย
2. สร้างการเรียนรู้ในชุมชน โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เป็นผลิตภัณฑ์เด่นของชุมชน
3. การสร้างเพจ หรือช่องทางการขายผลิตภัณฑ์ของชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้
4. ส่งผลิตภัณฑ์ไปตรวจคุณภาพประโยชน์ และคุณสมบัติกับหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กวิสรา วัยสกร. (2552). **ลดเลือนริ้วรอยด้วยสมุนไพรสด**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์สุขภาพ.
- วรกมล ไพศาลสุธีธรรม. (2554). **สมุนไพรต้านมะเร็ง**. กรุงเทพฯ: นวสาน์การพิมพ์.
- ศรัณย์ กิจสิริไพศาล. (2537). **สุขภาพดีด้วยพืชผักสวนครัวในบ้าน**. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- พนารัช ปรีดากรณ์ และ เต็มธรรม สิทธิเลิศ. (2564). **ยุทธศาสตร์การวิจัยชุมชน**. วิทยานิพนธ์ฝ่ายวิจัยและ
บริการธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- เทคโนโลยีชาวบ้านออนไลน์. (2563). **ชุมชนตำบลปุด พังงา คุณภาพดี ที่หนึ่งในไทย** (Online).
www.technologychaoban.com,
- เทิดศักดิ์ โทณลักษณ์. (2556). **การจัดการ การผลิตชุมชนในระบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มผลผลิต**
(Online). www.rae.mju.ac.th,
- สำนักงานเกษตรตำบล จังหวัดพังงา. (2563). **ขมิ้นดี ขิงดี เครื่องแกงดี ที่บ้านเขาตำหนอน ตำบลถ้ำ
ทองหลวง อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา** (Online). www.thapput.phangnga.doae.go.th,
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอพนมสารคาม. (2561). **ชุมชนสมุนไพรไทยแท้ๆ พร้อมประโยชน์ และการ
นำไปใช้ให้ถูกวิธี** (Online). www.opsmoac.go.th,
- AMARC.(2024). **โลชั่น ครีมบำรุงผิวทำไมเราจำเป็นต้องทา** (Online). www.amarc.co.th,
- MGR Online ตะลอนทัวร์ โอท็อป. (2548). **ชุมชนถ้ำทองหลวง ธรรมดาที่ไม่ธรรมดา** (Online). www.mgronline.com,

บุคคลานุกรม

นักวิชาการวิทยาการการอบรม ประชาชนชุมชน บุคคลประสานงานหลักในชุมชน

1. นิกร สารการ ตำแหน่งประชาชนชุมชน วิทยาการ
2. มณีรัตน์ บุญเต็ม ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถ้ำทองหลวง บุคคลประสานงานหลักใน
ชุมชน
3. พิชฌนพร หนูทิพย์ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน บุคคลประสานงานหลักในชุมชน

ผู้เขียน

ชุตานรินทร์ ทองจูน

ครูชำนาญการ สาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลธุรกิจ วิทยาลัยชุมชนพังงา สถาบันวิทยาลัยชุมชน

69 หมู่ 6 ตำบลบ่อแสน อำเภอบ้านลาด จังหวัดพังงา

e-mail : chudabhorn.tho@pngcc.iccs.ac.th